

متن و ترجمہ

اصول کافی

ثقة الاسلام
محمد بن يعقوب كليني
(۳۲۹ق)

ترجمہ: مؤسسہ فرهنگي شمس الضحیٰ

@kaflearn

سید الخیر السید

کتاب فضل العلم

باب دسته‌های مردم

۱- عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى،
عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، جَمِيعاً عَنِ ابْنِ مُحَبُّوبٍ،
عَنْ أَبِي أُسَامَةَ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ
أَبِي إِسْحَاقَ السَّبِيعِيِّ، عَمَّنْ حَدَّثَهُ مِمَّنْ يُوثَقُ بِهِ، قَالَ:
سَمِعْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ النَّاسَ أَلْوَا بَعْدَ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَى ثَلَاثَةِ؛ أَلْوَا إِلَى عَالِمٍ عَلَى هُدَى
مِنَ اللَّهِ قَدْ أَغْنَاهُ اللَّهُ بِمَا عَلِمَ عَنْ عِلْمِ غَيْرِهِ، وَ جَاهِلٍ
مُدَّعٍ لِلْعِلْمِ لَا عِلْمَ لَهُ مُعْجَبٍ بِمَا عِنْدَهُ قَدْ فَتَنَتْهُ الدُّنْيَا وَ
فَتَنَ غَيْرُهُ، وَ مُتَعَلِّمٍ مِنْ عَالِمٍ عَلَى سَبِيلِ هُدَى مِنَ اللَّهِ وَ
نَجَاةٍ. ثُمَّ هَلَكَ مَنْ ادَّعَى وَ خَابَ مَنْ افْتَرَى.

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: مردم پس از رسول خدا
صلی الله علیه وآله به سه کس روی آوردند. یکی به عالمی روی
آوردند ره یافته از سوی خدا که خدا او را از دانش دیگران با
آن چه می‌داند بی‌نیاز کرده است. دیگری نادانی که ادعای
علم می‌کند ولی علمی نداشته و [تها] شیفته‌ی چیزهایی
است که در اختیار دارد. دنیا او را فریفته و او نیز دیگران را

می‌فریبد. و همچنین به شاگرد عالمی که بر راه هدایت و نجات از جانب خداست. اینجاست که هر آن که ادعا کرد هلاک شد و هر آن که دروغ بست، ناکام ماند.

۲- الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْأَشْعَرِيُّ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَّاءِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَائِذٍ، عَنْ أَبِي خَدِيجَةَ سَالِمِ بْنِ مُكْرَمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: النَّاسُ ثَلَاثَةٌ؛ عَالِمٌ وَ مُتَعَلِّمٌ وَ غُثَاءٌ.

امام صادق علیه‌السلام فرمودند: مردم سه دسته‌اند: عالم، علم‌آموز، خار و خاشاک.

۳- مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اغْدُ عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا أَوْ أَحِبَّ أَهْلَ الْعِلْمِ وَ لَا تَكُنْ رَابِعًا فَتَهْلِكَ بِبُغْضِهِمْ.

ابوحمزهی ثمالی گوید امام صادق علیه‌السلام به من فرمودند: یا عالم باش، یا علم‌آموز، یا اهل علم را دوست داشته باش و غیر از این مباش که به سبب دشمنی آنان نابود خواهی شد.

۴- عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، عَنْ يُونُسَ عَنْ جَمِيلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: يَغْدُو النَّاسُ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ؛ عَالِمٍ وَ مُتَعَلِّمٍ وَ عُثَاءٍ. فَنَحْنُ الْعُلَمَاءُ وَ شِيعَتُنَا الْمُتَعَلِّمُونَ وَ سَائِرُ النَّاسِ عُثَاءٌ.

یونس بن جمیل گوید از امام صادق علیه‌السلام شنیدم که ایشان فرمودند: مردم به سه دسته تقسیم می‌شوند؛ عالم، و علم‌آموز، و خار و خاشاک. عالمان ما هستیم، و علم‌آموزان شیعیان ما هستند و بقیه‌ی مردم خار و خاشاکند.